
Betreft: vergadering van Opinieronde 3
Datum: woensdag 9 mei 2012
Tijd: 14.00 uur
Locatie: Rietkerkzaal, Provinciehuis, Visarendreef 1 in Lelystad

---

Aanwezig zijn

De heer A. Stuivenberg (voorzitter), de dames J.L.E. Meursing-Stam de Jonge (VVD), S. Röttscheid (D66), de heren E.G. Boshuizen (50 Plus), R.T. Oost (CDA), P.T.J. Pels (PvdA), H. van Ravenzwaaij (SP), J. de Reus (VVD), A. van der Avoird (PvdD), J. de Borst (SGP), J. van Dijk (ChristenUnie), S. Miske (GroenLinks), A. Karsies en P.C. Liedekerken (rondegriffier)

Ook aanwezig is gedeputeerde de heer J. Ladders

De voorzitter opent de vergadering.

Mevrouw Schieman is inspreker. Zij spreekt namens de direct omwonenden van het vliegveld. De plannen betekenen een zware belasting voor de omwonenden qua wonen en werken. De vraag is wat hen aan oplossingen geboden kan worden.

De PvdA vraagt wat de omwonenden willen.

Mevrouw Schieman: er zijn niet veel mogelijkheden. Het boerenbedrijf is een onderneming met een zware financiering. Zomaar ergens anders verder gaan is niet eenvoudig. Zij maakt zich sterke zorgen over haar woongenot en de kwaliteit van de biologische producten. Als verhuizing daarvoor nodig is, dan moet dat.

De ChristenUnie: er is sprake van de voorwaarde dat beperking van de geluidhinder voor omwonenden een aspect is.

Mevrouw Schieman: daar moet een gesprek over gevoerd worden. Zij is bang voor een moeilijke discussie. Want wanneer is een product niet meer veilig? Zij vreest dat het verlies van woongenot niet gecompenseerd kan worden.

GroenLinks: is er vertrouwen in dat door mitigerende maatregelen de bedrijfsvoering en het woongenot kunnen worden behouden?

Mevrouw Schieman: dat vertrouwen is er niet. Zij hoopt op steun vanuit de politiek.

De PvdA: heeft een biologisch bedrijf meer hinder dan een gangbaar boerenbedrijf?

Mevrouw Schieman: sommige landen waarnaar geëxporteerd wordt, eisen een nul-marge. Sommige supermarkten willen een bepaalde afstand hebben tot bijvoorbeeld een snelweg.

De voorzitter aan de orde is het advies. Provinciale Staten is niet formeel om een reactie op het advies gevraagd. Het presidium heeft gemeend wel een opinieronde te houden over het advies en de reactie daarop van het college.

De ChristenUnie: de fractie staat in beginsel positief tegenover de ontwikkeling van de luchthaven. Er zijn enkele kanttekeningen. Het Omgevingsplan moet onderdeel zijn van de uitwerking van het advies. Er moet een evaluatiemoment zijn bij 10.500 vluchtbewegingen waarbij bijstelling mogelijk is. Er hoort een zware weging te zijn van de effecten op werkgelegenheid, duurzame landbouw en Natura 2000. De zorgen van FlevoLandschap en inwoners van Dronten en Zeewolde moeten serieus genomen worden. Een breed draagvlak is van belang voor de ontwikkeling van het vliegveld.

GroenLinks: waarom is de PKB losgelaten en heeft GS dit niet besproken met PS? Hoe wil GS de overlast terugdringen voor inwoners en bedrijven? Kan dat met mitigerende maatregelen, is compensatie mogelijk? Hoe zwaar telt het effect mee op duurzame landbouw? GS reageert niet op het voorstel van Dronten om de baan te draaien. De zorg van FlevoLandschap wordt gedeeld. Wat doet GS met het verzoek om onderzoek te doen naar de effecten op de natuurwaarden.

De PvdA is blij met de inhoud van het advies. Er zijn ook maatschappelijke kosten, zoals de overlast waarover gesproken wordt. Dit moet wel in perspectief gezet worden, zoals gedaan wordt in het advies. In Flevoland is deze overlast veel minder dan elders.

GroenLinks: de vergelijking gaat mank. Het achtergrondgeluid is erg laag in Flevoland. Rond Schiphol is dat heel anders.

De PvdA: het advies is gebaseerd op objectieve maatstaven, dat zijn decibellen. Het advies maakt duidelijk waar de kosten en baten zitten. De PKB is verouderd maar het is wel terecht om te praten of er van moet worden afgeweken. De uitvoering van het advies is erg ambitieus. De fractie stemt in onder voorbehoud van duidelijkheid over de vliegroutes.

GroenLinks: PS stemt toch niet over het advies?

De gedeputeerde: het lijkt voor de hand te liggen dit najaar besluiten te nemen over de uitwerking.

De PvdA: hoe zit het met de aanvliegroutes? Wat is de stand van zaken ten aanzien van de infrastructuur? Hoe groot zijn de meerkosten van het voorstel van Dronten om de baan te draaien?

Er is een relatief kleine groep ernstig gehinderden, ga daar coulant mee om, probeer ze maximaal tegemoet te komen.

De SP: de PKB 2004 is altijd uitgangspunt geweest. Er is geen goede reden aangegeven om hiervan af te wijken. Luchthavens willen altijd doorgroeien, ook als de voorgestelde omvang is bereikt. De fractie blijft twijfels houden over de cijfers met betrekking tot de werkgelegenheid. Niet duidelijk is wat Schiphol wil. Als over dit advies een besluit moet worden genomen, wordt gevraagd in donker water te springen zonder dat duidelijk is wat onder het oppervlak ligt.

De PVV: er moet veel in elkaar passen om het gehele plan te kunnen uitvoeren: het aantrekken van een base carrier, het zorg dragen voor veilige vertrek- en aanvliegroutes, het overschrijden van de PKB, de aantallen passagiers die nodig zijn en die binnen een uur op Lelystad moeten zijn, de verbetering van het openbaar vervoer. De inbreng van de Staten is miniem. De PVV is in principe niet tegen de uitbreiding van het vliegveld maar de private sector moet hier het voortouw hebben. Er is bij het advies geen kostenplaatje. Er is ook sprake van 60 tot 90.000 vliegbewegingen, waar komt dat vandaan?

De ChristenUnie: er wordt al gesproken over 120.000 vliegbewegingen. De PVV: wordt er rekening gehouden met de mogelijkheid dat het nieuwe kabinet zegt 'het gaat niet door'?

De SGP heeft nooit problemen gehad met uitbreiding van de luchthaven.

Het advies geeft toch aanleiding voor wat kanttekeningen.

De SP: de SGP vond toch ook dat uitbreiding binnen de PKB moest plaatsvinden?

De SGP: de PKB was gebaseerd op economische haalbaarheid. Als dat alleen kan met meer vliegbewegingen moet je de PKB loslaten. Zijn er rapporten met andere uitkomsten over de werkgelegenheid dan waar het advies van uitgaat? De fractie vindt de openingstijden van 6 tot 11 een voorwaarde waarbinnen de ontwikkeling moet plaatsvinden.

De geluidsoverlast voor de direct omwonenden komt nauwelijks aan bod. De problematiek van hen moet onderkend worden; er moet ruimhartig mee worden omgegaan.

De VVD is blij met het advies en is akkoord met de reactie van GS. Er is een aantal aandachtspunten: de businesscase, vliegroutes met geluidhinder, de gefaseerde ontwikkeling. Bij de businesscase moet rekening gehouden worden met de milieu-eisen en de hinder voor omwonenden. Dat moet goed afgewikkeld worden.

De SP: waarom laat de VVD de PKB los?

De VVD: dat kan gezien worden als voortschrijdend inzicht. Meer vliegtuigbewegingen zijn nodig om tot een sluitende businesscase te komen. Als het draaien van de baan geen oplossing biedt, moeten er andere oplossingen komen. Het kruisen van vliegroutes vraagt om aandacht.

GroenLinks: de PKB loslaten leidt toch tot meer geluidsoverlast en hinder?

De VVD: dat is niet de conclusie van de VVD. De fractie proeft hier een behoorlijk nimby-effect. Bij de overgang van de eerste tranche naar de tweede tranche moet er een evaluatie komen: hoe is het met de infrastructuur, hoe is het met de geluidhinder.

GroenLinks: die paar banen die het oplevert zijn belangrijker dan de nachtrust en de gezondheid van Flevolandse?

De VVD: de fractie laat de inwoners niet in de steek. De VVD zorgt voor werkgelegenheid. GroenLinks doet Flevoland op slot en maakt er een natuurpark van. De inwoners moeten de brug over om op het oude land te gaan werken. Overigens, vliegtuigen worden steeds geluidarmer.

Verbetering van de infrastructuur is essentieel. Het is een evenwichtig rapport. Ontwikkeling van de luchtvaart levert een positief maatschappelijk saldo op.

De ChristenUnie: hoe staat de fractie tegenover een extra evaluatie?

De VVD: daar heeft de VVD geen moeite mee.

Het CDA heeft in haar verkiezingsprogramma staan dat de ontwikkeling van het vliegveld een stimulans voor Flevoland is. Geluidhinder moet zo goed mogelijk beperkt worden en infrastructuur moet goed geregeld worden.

De fractie is blij met de Alderstafel, vooral omdat deze zo helder is. Feit is dat de ontwikkeling binnen de PKB niet mogelijk is. Een duurzame ontwikkeling van het vliegveld is mogelijk. Direct omwonenden worden fors geraakt, daar moet oog, compensatie voor zijn. Wie weet zou dat zelfs in Oostvaarderswold kunnen.

De infrastructuur moet er al liggen voordat de ontwikkeling begint.

De PvdA: wil het CDA hiervoor ook investeren?

Het CDA: ja.

De SP: is de fractie voor een referendum over het vliegveld?

Het CDA: daar is het CDA geen voorstander van. Er zijn voldoende bestaande middelen om de mening van de inwoners te peilen. Over de draaiing van de baan mogen de argumenten helderder zijn. Het is duidelijk wat de meerwaarde is van een twin airport. Is het speciale hoofdstuk in het nieuwe bouwbesluit over Schiphol hierop ook van toepassing? Er is duidelijkheid over de vliegroutes nodig.

D66 is blij met het advies. Er is onvoldoende bekend over aspecten van draaiing van de baan zoals door Dronten voorgesteld. Er is aandacht en ruimhartige compensatie nodig voor de direct omwonenden.

De PvdD: GS heeft altijd gezegd dat uitsluitend gewerkt zou worden binnen de geluidruimte van de PKB.

We gaan nu van drie keer PKB naar negen keer PKB. Flevoland is een provincie van rust en ruimte. De plannen die nu voorliggen zullen zoveel extra overlast geven in verhouding tot de extra arbeidsplaatsen dat partijen zich moeten afvragen of zij van hun kiezers hiervoor wel het mandaat hebben gekregen. De PvdD gaat niet akkoord met de plannen. Zij is voorstander van een referendum.

De PvdA: bij de verkiezingen heeft de luchthaven een rol gespeeld, de kiezers hebben zich er over kunnen uitspreken.

De PvdD: de PvdA wil wel haar achterban raadplegen in verband met de PKB?

De PvdA: de PKB bestaat niet meer. Het geluidstelsel dat werd gehanteerd bestaat niet meer.

Voorwaarden uit de PKB komen terug in het advies, zoals geen nachtvluchten, geen vrachtvluchten, geen routes over bebouwd gebied. Dit is een goed moment om te vragen wat de achterban daarvan vindt. Maar het is niet zo dat er nooit over de luchthaven is gesproken.

De PvdD: er wordt nu negen keer over de geluidruimte van de PKB heengegaan. Dat lijkt wel een argument voor een referendum. Hoe wordt de komst van banen gemeten? Wat is de reactie van het college op de brief van het FlevoLandschap. Hoe wordt omgegaan met de overlast voor het bedrijventerrein Omala.

50plus vindt het advies passend voor een provincie die zich aan het ontwikkelen is. De ontwikkeling van het vliegveld is gewenst. Er zijn enkele aandachtspunten. Er is aandacht nodig voor de kruisende vluchtroutes. Speelt de baandraaiing hierin een rol? Er moeten toelatingseisen gesteld worden aan bepaalde typen vliegtuigen in het kader van de geluidsoverlast. Als windmolenparken radars van vluchtleiders beïnvloeden moet daar rekening mee worden gehouden. Het heeft een grote economische betekenis als de luchthaven de basis wordt voor een eigen thuiscarrier.

De voorzitter: het woord is aan de gedeputeerde.

De gedeputeerde: het is belangrijk dat het advies er nu ligt en dat duidelijk is hoe verder gehandeld kan worden. De regio is uitgebreid betrokken geweest bij de totstandkoming van het advies. Er is een kritische afweging gemaakt van de lusten en de lasten. Dit heeft geleid tot een evenwichtig advies. Er is een uitwerkingsagenda. Kritisch wordt gekeken of de uitwerking past binnen de aangegeven randvoorwaarden. De aandacht voor de omwonenden is heel belangrijk, deze boodschap is goed overgekomen.

De PKB heeft geen juridische betekenis meer. Omdat de techniek van vliegtuigen en geluidmeting is gewijzigd is het een theoretisch kader geworden. Met 10.500 vliegbewegingen is een sluitende businesscase niet mogelijk. Bovendien is er de visie van het rijk om 45.000 vliegbewegingen naar Lelystad te verplaatsen.

Jaarlijks wordt gemonitord of de geluidsoverlast binnen de afgesproken kaders blijft. Dit gaat verder dan evalueren bij 10.500 vliegbewegingen. De groei met de tweede tranche gebeurt na een uitgebreide evaluatie.

De SP: u gelooft toch niet zelf dat een tussentijdse evaluatie de groei kan stoppen?

De gedeputeerde: dit is uiteindelijk een besluit van de Tweede Kamer, de provincie heeft daar geen invloed op.

De SP: de vraag is aan u gesteld.

De gedeputeerde: er zijn met de heer Alders afspraken gemaakt. Vooralsnog wordt er van uitgegaan dat die worden overgenomen door de Kamer.

GroenLinks: waarom is het college niet naar PS gekomen over de PKB.

De voorzitter: de gedeputeerde is bezig met zijn inleiding. U bent te vroeg.

De gedeputeerde: er zijn afspraken gemaakt over de landzijdige ontsluiting. Er komt een intentieovereenkomst. Er komt monitoring van de geluidsoverlast van de direct omwonenden en het effect op de landbouw. De openingstijden van zes tot elf uur zijn een harde voorwaarde.

Een deel van de PKB is hiermee overeind gehouden, een klein deel is losgelaten.

In 2013 zullen op basis van de Luchtruimvisie - deze is nu in procedure - de invlieg- en de uitvliegroutes worden vastgesteld. Het college heeft in het kader van de Luchtruimvisie routes over stedelijk gebied afgewezen en aangegeven dat stillere en schonere vliegtuigen voorkeur hebben.

Het probleem van kruisende luchtroutes is niet eenvoudig maar het is wel oplosbaar. De baanverdraaiing van min vijf graden wordt geagendeerd bij Schiphol en de heer Alders. Dat is geen garantie dat draaiing plaatsvindt. De gedeputeerde weet niet welke extra kosten er zijn.

50plus: let op het uitvliegend verkeer van Lelystad en het verkeer van de Buitenveldertbaan. Er is nu al sprake van problemen boven Almere bij bepaalde weersomstandigheden; dat kan alleen maar erger worden.

De PvdA wil meer informatie over draaiing van de baan. Het is een onderwerp dat voor meer draagvlak kan zorgen.

GroenLinks: waarom staat hetgeen de gedeputeerde zegt over de draaiing van de baan niet in de reactie van GS?

De gedeputeerde: dat Dronten er zo aan hecht is laat in het proces naar voren gekomen. Met de opmerking van 50plus wordt rekening gehouden. Het is de bedoeling dat vluchten van Lelystad en van Schiphol zo weinig mogelijk overlast geven voor Flevoland. Het gehele luchtruim wordt opnieuw bekeken en ingedeeld.

De PVV: heeft het college een voorkeur voor routes over de Oostvaardersplassen of richting Veluwe.

De gedeputeerde: er zijn wettelijke voorschriften voor vliegen over Natura 2000, het college probeert boven de minimum norm te komen als dat mogelijk is. Het gaat niet om voorkeuren maar wettelijke kaders. Vliegen op 6.000 voet moet door het rijk mogelijk gemaakt worden.

Er zijn meerdere onderzoeken gedaan naar de werkgelegenheid. Alders gaat uit van 300 tot 400 arbeidsplaatsen bij een miljoen passagiers. Bij 45.000 vliegbewegingen kan dit doorgroeien naar 3.500. Er is ook nog indirecte werkgelegenheid. Het is niet allen verplaatsing van werkgelegenheid vanaf Schiphol.

De luchtvaartgroei is ook autonoom. Dichter bij huis kunnen werken is ook een voordeel.

Er is een verkenning gedaan naar de infrastructuur rond Lelystad Zuid: verbreding A6, derde afslag Lelystad, station Lelystad Zuid, busverbinding van het station naar de luchthaven. De conclusie is dat er nu geen aanleiding is voor aanpassingen. De verkenning is wel de basis voor de intentieverklaring. Geprobeerd wordt buiten het MIRT om afspraken te maken over de infrastructuur.

Als sprake is van doorgroei naar 45.000 vliegbewegingen moet vast staan dat de infrastructuur aangepast wordt.

Het CDA: wil het college bevorderen dat dit eerder gebeurt?

De gedeputeerde: het rijk heeft hier haar procedures voor. Eerder aanleggen betekent zelf initiatief nemen en zelf investeren.

De brief van het FlevoLandschap. Er zijn wettelijke kaders met betrekking tot overlast van de natuur. Geprobeerd wordt de overlast zoveel mogelijk te verminderen.

De provincie is niet voornemens geld te investeren in de luchthaven, dat is een zaak voor marktpartijen.

De provincie probeert op korte termijn luchtverkeersleiding op de luchthaven te krijgen, maar de provincie beslist hier niet over. 'Duurzame luchthaven' staat niet in het advies maar de gedeputeerde vindt het de moeite waard hier toch naar te kijken.

Twin airport is geen juridische term, het bouwbesluit heeft hier waarschijnlijk geen invloed op. De plannen voor Omala zijn in ontwikkeling; het is een bedrijventerrein bij een luchthaven. Dan is enige overlast logisch.

Bij het windmolenbeleid moet rekening gehouden worden met vliegroutes.

De VVD: voor mensen uit het noorden die niet met de trein kunnen komen is een onbemande railverbinding vanaf het transferium een goede oplossing.

De gedeputeerde: deze optie maakt onderdeel uit van de verkenning infrastructuur Lelystad Zuid.

De VVD: de fractie wil een onbemande railverbinding van het transferium naar de luchthaven.

GroenLinks: er zijn nog drie vragen. Wat doet GS met het verzoek van het Flevolandschap. Heeft GS een beeld bij mitigerende en compenserende maatregelen. Hoe zwaar wegen de effecten op de duurzame landbouw?

Het CDA: wil de VVD de onbemande rail eerder?

De VVD: des te eerder des te beter.

De gedeputeerde: naar voren halen kan prima maar het rijk vraagt dan om er zelf voor te betalen.

Vooralsnog staat het in de verkenning.

Voor natuur gelden wettelijke maatregelen, geprobeerd wordt de hinder zoveel mogelijk te beperken.

Compensaties zijn geen zaak voor de provincie, uit de monitoring moet blijken welke mitigerende maatregelen nodig zijn.

GroenLinks: wat zijn mitigerende maatregelen?

Het CDA: dubbel glas, isolatie...

De gedeputeerde: op pagina 28 van het advies staat het proces beschreven ten aanzien van duurzame landbouw.

De voorzitter: hoe verloopt de besluitvorming?

De gedeputeerde: het advies is aangeboden aan de staatssecretaris. De Kamer zal er een oordeel over geven. De uitwerkingsagenda wordt uitgewerkt. PS kan besluiten te beoordelen of de uitwerking past binnen het bestaande provinciale beleid. Na de zomer kan de stand van zaken gegeven worden ten aanzien van de uitwerking.

De rapporten over de werkgelegenheidscijfers worden ter inzage gelegd bij de griffie.

De VVD: wordt PS betrokken bij de Luchtruimvisie?

De gedeputeerde: met andere overheden heeft de provincie een reactie op de Luchtruimvisie vastgesteld.

Verwacht er niet te veel van. Het is een abstract en erg omvangrijk document. PS krijgt de reactie. Dit najaar kan een panoramaronde gehouden worden over de vliegroutes.

De VVD: welke invloed heeft PS op het vaststellen van de routes?

De gedeputeerde: die worden vastgesteld door het ministerie. De provincie probeert er invloed op uit te oefenen.

De voorzitter sluit de vergadering 16.00 uur.

Vastgesteld in de vergadering van 30 mei 2012

De griffier,

De voorzitter,